

Maglód Városi Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2019-2024.

Kelt: 2019.03.01.

Gellérthegyi Tibor Györgyné

Bölcsődevezető

Tartalomjegyzék

I.	Az intézmény általános adatai	5
II.	Bevezetés	6
III.	Az intézmény feladata, tevékenysége	7
3.1	Alapellátás mellett működtetni kívánt, családi nevelést támogató szolgáltatások.....	7
3.2	Az intézmény jogállása.....	7
3.3	A szakmai program célja	8
3.4	A szakmai program elérhetősége	8
IV.	Bölcsődének pedagógiai hitvallása	9
V.	Bölcsődének minőségpolitikája	9
VI.	Személyi feltételek	10
VII.	Tárgyi feltételek	11
VIII.	A Bölcsődei ellátás igénybevételének módja	11
IX.	Nevelés-gondozás a bölcsődében	12
9.1	A bölcsődei nevelés-gondozás célja.....	12
9.2.	A bölcsődei nevelés-gondozás feladata.....	13
9.3.	Nevelési fő feladatai	13
9.3.1.	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.	13
9.3.2.	Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	13
9.3.3.	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	14
X.	A bölcsődei gondozás és nevelés alapelvei	14
10.1.	A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	14
10.2.	A gyermeki személyiség tiszteletének elve.....	14
10.3.	A család rendszerszemléletű megközelítése	14
10.4.	Kora gyermekkori intervenciós szemlélet.....	15
10.5.	Az egyéni bánásmód elve.....	15
10.6.	A biztonság és a stabilitás elve.....	16
10.7.	A gyermeki kompetencia készítés támogatása	16
10.8.	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe .	16
10.9.	Fokozatosság elve.....	16
10.10.	A gondozási helyzetek jelentősége.....	17
XI.	Bölcsődének működési rendje	17
11.1.	A gyermekcsoportok szervezése	17
11.2.	A gyermekek napirendje	18
XII.	A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei	18
12.1.	Gondozás	18
12.2.	A gondozás szervezése.....	19
12.3.	Gondozási műveletek	19

12.3.1.	Pelenkázás, bili, WC-használat	19
12.3.2.	Testápolás	19
12.3.3.	Étkezés	20
12.3.4.	Pihenés, alvás biztosítása	21
12.4.	Játéktevékenység	21
12.5.	Tanulás.....	21
XIII.	Különösen fontos szakmai feladataink.....	22
13.1.	A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal	22
13.1.1.	Szülői értekezletek.....	22
13.1.2.	Családlátogatás	22
13.1.3.	Szülővel történő fokozatos beszoktatás	23
13.1.4.	Napi beszélgetések a szülővel.....	23
13.1.5.	Szülőcsoportos beszélgetések	23
13.1.6.	Egyéni beszélgetések	24
13.1.7.	Üzenőfüzet.....	24
13.1.8.	Szervezett közös programok.....	24
13.2.	Egészségvédelem az egészséges életmód megalapozása	24
13.2.1.	Mozgásfejlődés segítése	25
13.2.2.	Levegőzés.....	25
13.2.3.	Fogápolás	25
13.2.4.	Sószoba használat.....	25
13.3.	A Komplex művészeti, esztétikai nevelés	25
13.3.1.	Ének-zenei nevelés	26
13.3.2.	Anyanyelvi, irodalmi nevelés (mondóka, mese, báb).....	26
13.3.3.	Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurmázás stb.).....	26
13.3.4.	Esztétikus környezet biztosítása	27
13.4.	Környezeti nevelés	27
XIV.	Intézményi kapcsolatok	27
14.1.	Együttműködés az óvodákkal	27
14.2.	Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival- Gyermekvédelem	28
14.3.	Kapcsolattartás a civilszervezetekkel, más intézményekkel.....	28
14.3.1.	Magyar Bölcsődék Egyesülete	28
14.4.2.	Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete	28
14.4.3.	Korai fejlesztést végző intézmények, szervezetek.....	28
XV.	Gyermekről vezetett dokumentáció	28
15.1.	Gyermekegészségügyi törzslap.....	29
15.2.	Üzenőfüzet	29
15.3.	Csoportnapló	29
15.4.	Személyi térítési díjak nyilvántartása.....	29
XVI.	A szolgáltatást igénybe vevők és a szolgáltatást nyújtók jogai.....	29
XVII.	A bölcsődére vonatkozó szabályozás	31

I. Az intézmény általános adatai

Az intézmény neve: Maglód Városi Bölcsőde

Székhelye: 2234 Maglód, Hargita köz 1

Fenntartó neve: Maglód Város Önkormányzat

Székhelye: 2234 Maglód, Fő u. 12.

Az intézmény ellátási területe: Maglód Város közigazgatási területe

Gondozási egységek, férőhelyek száma:

Gondozási egységek száma: 3

Csoportok és a férőhelyek száma: 6 csoportban maximális feltöltöttség esetén 84 fő

Nyitvatartási idő: 6.00-18.00 óra között

Alapító Okirat száma: I/481-1/2018

Működési Engedély száma: PE/SZOC/820-3 2019.

Szakmai Program érvényes: 2019.04.01.-2023.08.31.

Elérhetőségek:

Telefon: 06-20-540-63-58

E-mail: info@magkodibolcsi.hu

Honlap: www.maglodibolcsi.hu

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldől az ember sorsa jóformán egész életére.”

(Kodály)

II. Bevezetés

Maglód 2007. június elsején kapott városi rangot. A lakosok száma meghaladja a 12.000-et. A lakóházak és városunkban élő családok száma folyamatosan emelkedik. Egyre több kisgyermekes család dönt úgy, hogy Maglódot válassza lakhelyéül. A város közműellátottsága teljeskörű és az aszfaltozott utcák száma is folyamatosan bővül. Településünkön három óvoda, általános iskola, több gyógyszertár működik, továbbá házi felnőtt és gyermekorvosi, gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatás, továbbá védőnői ellátás segíti a gyermeket nevelő családok életét. Ehhez az intézményrendszerhez kapcsolódik, mintegy kiegészítve azt, a három év alatti korosztály napközbeni ellátását felvállaló Maglód Városi Bölcsőde.

A település megközelíthető a 31 főútról Budapest felől és Szolnok felől egyaránt, Ecser és Gyömrő felől a 3111-es számú főúton. Budapest – Újszász kétvágányos vasútvonal megy át a településen, egy állomással és egy megállóhellyel, az állomáson iparvágány, kirakodási lehetőség van. A pálya teljes felújítása, teljes felépítménycseréje 2002. évben befejeződött, 2012-ben megújultak az állomás épületek is. A VOLÁNBUSZ Monor-Budapest XVII. kerület és Monor-Budapest Őrs vezér tere, Kőbánya-Kispest Metro végállomás viszonylatokban közlekedik.

A közlekedési lehetőségek és Budapest közelsége lehetővé teszi a városban nem elérhető szolgáltatások és intézmények elérhetőségét.

A település felnőtt lakosságának jelentős része a fővárosban vállal munkát. A vállalkozások száma településünkön meghaladja a 600-at. A működő üzletek száma átlagosan 140, ezek változatos üzletkörben állnak a város laklóinak szolgálatára.

Városunkban élő családok túlnyomórészt kertes családi házban élnek, átlagos körülmények között. Az elmúlt öt évben folyamatosan nő a 0-3 éves korosztály száma. A 0-3 éves korosztály létszáma 2018-ban 548 fő volt, 275 fiú és 273 lány. Sok család költözik ki Budapestről, de egyre több a

távoli megyékből átköltöző család is. Jellemzően nincs nagyszülői segítség, kicsit gyökértelenné válnak.

Ezért fontos szerep juttatja gyermekeket ellátó városi intézményeinknek, így Bölcsődénknek is. A családcentrikus, a családok igényeit szem előtt tartó nyitvatartás és szemlélet megkönnyíti a célcsoporthoz tartozó családok életét. a hátrányos helyzetű családok és a sajátos nevelési igényű gyermekek számára kismértékben növekszik.

III. Az intézmény feladata, tevékenysége

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújt a gyermekeknek: nevelést, gondozást, felügyeletet, étkeztetést. Segíti a szülők munkavégzését, munkaerő piaci visszatérését, képzésen történő részvételét.

Célunk a három éven aluli gyermekek magas színvonalú gondozása, nevelése és az egészséges, a harmónikus érzelmi-értelmi fejlődés kibontakozásához szükséges lehetőségek biztosítása. Szolgáltatásainkat a családok igényeihez igazítjuk, ugyanakkor szem előtt kívánjuk tartani a családi, jó hangulatú bölcsődei légkör megteremtését, ahol nem csak a gyerekek, hanem a felnőttek is jól érzik magukat.

Elsődleges feladatunknak tekintem a szakmai értékek megőrzését és erősítését, a bevált és jó gyakorlatok továbbvitelét, az új módszerek bevezetését, a bölcsődénkben dolgozó szakemberek és a szülők kapcsolatának harmonikussá válásának elősegítését.

Arra szeretnék törekedni, hogy az egész család aktív részese legyen a bölcsőde életének, mert hitem szerint, együtt érhetjük el a legkönnyebben gyermekek optimális fejlődését. Fontosnak tartom, hogy a kollégáim és a szülők között olyan bizalmi kapcsolat alakuljon ki, amely az egész család életét könnyebbé teheti és intézményi keretek között is a gyerekek javát szolgálja.

3.1 Alapellátás mellett működtetni kívánt, családi nevelést támogató szolgáltatások

3.1.1 Játzócsoporthoz (alternatív napközbeni ellátás körébe tartozó, játéktevékenységhez kötődő, családi nevelést segítő, illetve a családi nevelést segítő, továbbá a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás bölcsődés korú gyerekek számára.

3.1.2 Időszakos gyermekfelügyelet a szabad férőhelyeken.

3.1.3 Játékkölcsönzés.

Az Intézmény működésére vonatkozó szabályokat a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

3.2. A szakmai program célja

A szakmai programmal célunk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységek bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés és hálózatfejlesztés.

3. 3 A szakmai Program elérhetősége

A szakmai program minden bölcsődei részlegben elérhető a szülők számára. A felvételt követő első szülői értekezleten a bölcsődevezető ismerteti a szülőkkel. A szakmai programhoz kapcsolódó tevékenységek tervezete megtekinthető a részlegekben elhelyezett faliújságokon.

IV. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés, a bölcsőde segítő szerepet vállal, együttműködik a családokkal.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek és a szülők jogait, az alapvető emberi jogokat. Elfogadjuk és megbecsüljük a kisgyermek személyiségét. A gondozást-nevelést egységnek tekintjük.

Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát. Munkánk során a gondozás-nevelés módszereivel igazodunk a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez.

Bátorító neveléssel, gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakozását, egészséges fejlődését.

V. Bölcsődénk minőségpolitikája

Bölcsődénkben minőségi munkavégzésre törekszünk. Ennek feltétele szakembereink képzettsége, gyakorlata, továbbá a rendszeres és színvonalas továbbképzéseken való részvétel és nyitottság az új módszerekre. Igyekszünk az új igényekhez nyitottan hozzá állni és folyamatosan javítani szolgáltatásaink minőségét. A szakmai fejlődés elengedhetetlen része a naprakész és igényes munkavégzésnek. Ezért fontosnak tartjuk az új kutatások eredményeinek megismerését, szakmai munkánkban való felhasználását, az egységes szakmai szemlélet kialakítását és annak megőrzését. A szakmai programunk megvalósításában minden bölcsődei dolgozónk részt vesz, függetlenül

tevékenységi körüktől. Hiszen csak szoros együttműködéssel lehet elérni a színvonalas és a szülők számára is fontos céljaink megvalósítását.

A bölcsődevezető és a szakmai vezető rendszeresen ellenőrzi a szakmai munkát és értékeli azt. A szakmai megbeszéléseken nyomon követjük a program megvalósulását.

Bölcsődevezetőként alapfeladatombnak tekintem a munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi feltételek megvalósítását, melyek feltétlenül szükségesek a minőségi kisgyermekellátás megteremtéséhez.

Továbbá a rendszeres és színvonalas továbbképzési lehetőség biztosítását kollégáim számára. A kisgyermeknevelők BA szintű képzésének támogatása, a dajkák, bölcsődeidajka képzésének biztosítása, megszervezése és bölcsődénk működésének elindítása és fenntartása igazi kihívást jelent számomra.

VI. Személyi feltételek

Szakmai szempontból a „saját kisgyermeknevelő” rendszer kialakításával biztosítjuk, hogy minden csoport 6-7 gyermekének legyen egy „saját kisgyermeknevelője”. A „saját kisgyermeknevelő rendszer” kialakításában alapvető szempont, hogy egy csoportot ugyanaz a kisgyermeknevelő vigyen végig, a gyermekek bölcsődébe kerülésétől az óvodába való átmenetig. A bölcsőde teljes nyitvatartása alatt a gyermekekkel kisgyermeknevelő foglalkozik. A szükséges kisgyermeknevelői jelenlétet rugalmas munkakezdéssel oldjuk meg.

Szakedolgozóink szakirányú felső- vagy középfokú szakképesítéssel rendelkeznek.

Programunkhoz az alapvető szakmai feltételek adottak.

A kisgyermeknevelők munkáját technikai dolgozók/kisegítők segítik, akik gyermekfelügyeleti, kisegítői, higiéniai és egyéb feladatokat látnak el.

Bölcsődénkben heti 1 órában bölcsődeorvos kíséri figyelemmel a kisgyermek egészségés szomatikus fejlődését.

Feladatkör	Munkakör	Fő
Szakedolgozók	Bölcsődevezető	1
	Szakmai vezető	1
	Kisgyermeknevelők	13
	Bölcsődeorvos	1

Technikai dolgozók	Dajka	3
	Mosónő	1
	Bölcsőde titkár	1
	Konyhai dolgozók	2
	Gondnok	1
	Takarítónő	1

VII. Tárgyi feltételek

Bölcsődénk 84 férőhellyel kezdi meg működését, mely három nevelési-gondozási egységből, 6 csoportszobából áll, a hozzá közvetlenül kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel, fürdőszobával, gyermeköltözővel, terasszal, valamint játszóudvarral.

Csoportszobáink alapterülete egységesen: 50 m², fekvésük világos, napfényes környezetet biztosítanak a gyermekek számára.

A szobák berendezése gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus. A játékeszközök a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségi szintjének, valamint a szakmai előírásoknak megfelelően vannak összeválogatva. A fürdőszobák közvetlenül kapcsolódnak a csoportszobákhoz és a gyermeköltözőkhöz. Bennük minden használati eszköz – pl. mosdó, törölközőtartó, tükör stb. – a gyermekek önállóságra nevelését segíti. A gyermeköltözőkben barátságos környezet fogadja a bölcsődébe érkező és távozó kisgyermeket és a szülőket.

Minden gyermek számára jellel ellátott szekrény biztosított a ruhák és egyéb használati eszközök tárolására. A gyermekek saját ruhájukban vannak. Eldobható pelenkát, a tisztázáshoz szükséges eszközöket és a benti ruházatot a szülők, a többi textíliát, viszont a bölcsőde biztosítja a kicsiknek.

A bölcsőde nagy udvarral rendelkezik a szabadban történő mozgás és játék lehetőség biztosításához. Az udvar teljes egészében füves, mozgásfejlesztő eszközökkel – pl. mászóakák, libikóka stb. – homokozóval és párapuval ellátott. Az egységek mellett kialakított játszóudvaron kívül, egy tágas park is a gyerekek rendelkezésére áll.

Az étkezést külső cég szállítja a bölcsődébe, az étlapot dietetikus állítja össze. HACCP rendszerben biztosítjuk a kisgyermek étkeztetését. Bölcsődénk rendelkezik még a munkatársak számára öltözővel, ezenkívül raktárakkal és irodákkal, továbbá egy sószobával is.

VIII. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

15/1998 évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31, napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Fogyatékkal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A Maglód Városi Bölcsődébe azok a gyermekek vehetők fel, akik Maglódi lakcímmel rendelkeznek és életvitelszerűen a városban tartózkodnak. Minden ettől eltérő felvételt a fenntartónak kell engedélyeznie. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A Maglód Városi Bölcsőde minden évben közzé teszi a bölcsődei felvétel módját, a felvételi kérelmek benyújtási határidejét, a felvétel rendjét a bölcsődék honlapján, www.maglodbolcsi.hu

A felvételi kérelmek benyújtása, az adott év szeptemberében kezdődő gondozási évre, minden év áprilisának második fele.

Ha a gyermek felvételt nyert, és a megbeszéltek időben nem kezdi meg a beszoktatást, indokolt esetben maximum 1 hónapig tartjuk fenn a helyet számára, ezt követően, - ha még igényli, az ellátást - újra be kell íratni a gyermeket. A bölcsődei felvételek további részleteiről a bölcsődék Felvételi Szabályzata rendelkezik.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 42 (1) értelmében amennyiben a gyermek nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, gondozását a bölcsődéink a gyermek 6. életévének betöltéséig biztosíthatják.

IX. Nevelés-gondozás a bölcsődében

A nevelés céltudatos, tervszerű érték közvetítő folyamat mely során ismereteket, szokásokat, hagyományokat, normákat, viselkedésformákat sajátít el a gyermek. Az érték elsajátítás folyamatában az érzelmeknek

meghatározó szerepe van a 3 éven aluli korosztályban, ezért átélhető, megtapasztalható élményeket kell közvetíteni. A jó nevelésnek a gyermek is aktív résztvevője. A bölcsődei szakemberek a családi nevelést figyelembe véve, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködve alakítják ki a nevelés folyamatát.

9.1. A bölcsődei nevelés- gondozás célja

A pszicho-szociálisan érett, önálló, harmonikus személyiség megalapozása. Az esélyegyenlőség megteremtése, a társadalmi beilleszkedés elősegítése.

9.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátása, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, a harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával, fizikai-, és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésével, kompetenciájának figyelembevételével, játéktevékenység és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedés minták nyújtásával érhetjük el. A hátrányos helyzetű, szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása, a hagyományok őrzése és az etnikai sajátosságok tiszteletben tartása. A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásba épített fejlődéssegítése. A kisebbséghez tartozó gyermekek esetében nemzeti/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitás tudat kialakulásának elősegítése. Egyenlő esélyekhez juttatás, társadalmi beilleszkedés elősegítése.

A kisgyermeknevelés legfontosabb feladata, hogy azt tanulja, tapasztalja meg a gyermek, hogy szeretik, elfogadják, fontos és értékes, egy igazi önálló személyiség.

9.3. Nevelési fő feladatai

9.3.1. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészséges életmódra nevelés alapfeltétele a testi - lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A gyermek szükségleteinek kielégítése az egyéni igények

figyelembevételével. A környezethez való alkalmazkodást és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítását, továbbá testi – lelki harmónia megteremtését segíti elő a jól kialakított napirend (étkezés, alvás, levegőzés, mozgás, játék).

9.3.2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

A kisgyermek érzelmi biztosságának kialakulását segíti elő a csoportban uralkodó derűs hangulat és a kisgyermeknevelővel kialakított szeretetteljes légkör. Az én tudat kialakulása a kisgyermek két és három éves kora közé esik, ezért egészséges fejlődésében, nagy szerepe van bölcsődében a gyermeket gondozó szakembereknek. A megfelelően összeállított csoport teret ad a bizalmon alapuló társas kapcsolatok, az együttélés szabályainak elfogadására, a másik iránti nyitottság, az empátia és tolerancia kifejlődésének. A társakkal és a kisgyermeknevelővel közös élmények szerzése, az egészséges én- érvényesítés lehetőségét teremtheti meg. Nagy hangsúlyt kap a kommunikáció fejlődésének segítése.

9.3.3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek alap tulajdonsága kíváncsiság, nyitott minden újra, minden ismeretlenre. Ezért fontos az érdeklődésének fenntartása, kielégítése, támogatása az új ismeretek könnyebb, gördülékenyebb elsajátítása érdekében. A gyermek igényeihez kell igazítani a kínált tevékenységeket, élményeket, továbbá viselkedési és helyzetmegoldási minták segítségével megkönnyíthetjük számára az problémák megoldását. Fontos az önálló aktivitás, kreativitás, véleményalkotásra döntésre, választásra való készség erősítése. A tapasztalatok és az élmények feldolgozása, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése szintén hozzájárul az egészséges személyiség kifejlődéséhez.

X. A BÖLCSÖDEI NEVELÉS - GONDOZÁS ALAPELVEI

10.1 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva, és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában. De szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására,

korrigálására. Mindezek értelmében lehetővé tesszük a szülők számára a részvételt a gyermekük bölcsődei életében.

10.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermekeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Bölcsődénkben a nevelés és a gondozás olyan érték közvetítő folyamat, amely – az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával – a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének elősegítését jelenti.

10.3. A család rendszerszemléletű megközelítése

A családi rendszer olyan egység, melynek jól megfigyelhető egyedi sajátosságai, működésmódja, szabályai vannak. A családi rendszer önszabályozó, amelyet saját szabályai irányítanak. Olyan egység, amelyet határok választanak el a külső, társas világtól.

A családi közösség ugyanis egy olyan rendszer, ahol jól láthatóan, vagy kevésbé észrevehető módon, de jelentős hatást gyakorol a tagjaira. Ebben a megközelítésben a családi kapcsolatokat önálló létezőnek tekintjük.

A gyermek közösségbe kerülése, a bekövetkező változás az egész családot érinti, megbomlik az addigi közösség. A kisgyermeknevelőnek tiszteletben kell tartania ezt az egységet és tevékenysége folytán erősítenie kell azt.

10.4. Kora gyermekkori intervenciós szemlélet

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

10.5. Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a gyermek kompetenciáján alapuló választási lehetőség biztosítása, a pozitív megnyilvánulások támogatása, erősítése. A kisgyermeknevelő szeretetteljes odafordulással, megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori-, és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt figyelmét, elfogadását. Akkor is, ha lassabban fejlődik, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése különbözik a megszokottól, és emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a vallási, nemzetiségi, etnikai, kulturális hovatartozást, lehetőség szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és más kultúra, hagyomány megismerését, tiszteletben tartását.

10.6. A biztonság és a stabilitás elve

A fizikai és az érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek. A személyi és tárgyi környezet állandósága (saját gyermekrendszer, felmenőrendszer, csoport és környezet állandóság), a napirend eseményeinek ismétlődése növeli a gyermekek érzelmi biztonságát, segíti a tájékozódásukat, a jó szokások kialakulásában. Az új helyzetek fokozatos bevezetése segíti az alkalmazkodást, a megismerést, a változások elfogadását.

10.7. A gyermeki kompetencia készítés támogatása

Biztonságos és tevékenységre motiváló személyi, tárgyi környezettel, elegendő idő biztosításával, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével segítjük az önállósodást.

Fokozza a gyermek aktivitását és önállóság iránti vágyát a felé irányuló szeretet, elismerés, a próbálkozások támogatása, ösztönzése, az igényekhez igazodó segítségnyújtás. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, példamutatással, az egyes élethelyzetek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá tétele, a tapasztalat-feldolgozás segítségével, bátorítással segíti a tanulást.

10.8. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekekkel foglalkozó felnőttek – a személyiség különbözősége tisztelete mellett egyetértsenek a gyermek kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő biztosításában, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében, és egyeztessék nézeteiket, közelítsék egymáshoz nevelői gyakorlatukat.

10.9. Fokozatosság elve

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

10.10. A gondozási helyzetek jelentősége

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás minden helyzetében nevelés történik, a nevelés helyzetei, lehetőségei még sem korlátozódhatnak csak a gondozási helyzetekre.

XI. A BÖLCSŐDÉK MŰKÖDÉSI RENDJE

A bölcsődék nyitvatartási idejét a Fenntartó szabályozza, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek igényeit, és a bölcsődei ellátás tapasztalatait.

A napi nyitvatartási időnaponta 12 óra, 6,00-18,0 h-ig.

A teljes nyitvatartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyermekekkel.

Ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk.

Évente egy alkalommal, a Bölcsődék Napjának tiszteletére (április 21) a nevelésmentes napot szervezünk, amikor bölcsődéinkben is gyermekeket nem fogadunk.

A nyári hónapokban a bölcsődénk 4 hétig zárva tart.

Minden év december végén, a két ünnep közötti napokon zárva tartunk.

A bölcsődék zárvatartásáról a szülőket tájékoztatjuk.

11.1. A gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámát a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 40.§ (2) határozza meg. A rendelet értelmében a csoportlétszám legfeljebb 12-14 fő. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. A csoportokat lehetőség szerint életkoronként szervezzük. A bölcsődei ellátás teljes időtartalma alatt igyekszünk biztosítani a személyi állandóságot, a „saját” gyermek rendszert. A gyermek a bölcsődei ellátás teljes ideje alatt lehetőleg ugyanabba a csoportba jár. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a bölcsődébe, végzi nevelését, gondozását, figyelemmel kíséri fejlődését, számontartja egyéni igényeit, problémáit, szokásait, rendszeresen vezeti a gyermek dokumentációit. A csoport gyermekeinek egy része, 6-7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Az úgynevezett „ölelkezési időt” (mindkét kisgyermeknevelő bent van a csoportban) elsősorban a „saját” gyermekek nevelésére fordítják. A műszakbeosztásokat a szakmai vezető alakítja ki. A gyermekek soha nem maradhatnak felügyelet nélkül, még akkor sem, ha a kisgyermeknevelői létszám nem teljes.

11.2. A gyermekek napirendje

Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett folyamatos napirendet központi kérdésnek tekintjük. A kisgyermeknevelők a gyermekek életkori sajátosságainak, az egyéni igényeinek figyelembevételével tervezik és valósítják meg a napirendet. Arra törekszünk, hogy a családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangban legyen, harmonikusan egészítse ki egymást. A jól szervezett, rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit, a csoport nyugalma. Erősíti a gyermekek biztonságérzetét, lehetőséget ad a folyamatos játékra, és biztosítja a várakozás nélküli ellátást. A napirend függ a csoport életkori összetételétől, a gyermekek szükségleteitől, az évszakok, az időjárás, a nyitvatartási időtől. Megvalósításának feltétele a jó munkaszervezés, a kisgyermeknevelők és a technikai dolgozók összehangolt munkája. A csoportok napirendjét egyeztetjük, összehangoljuk, szükség szerint módosítjuk, rugalmasan alkalmazzuk. Igyekszünk úgy dolgozni, hogy minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan az egész nap során érvényesüljön a folyamatosság.

A gyermekek napirendjéhez igazodik a kisgyermeknevelők munkarendje. A csoportok napirendjéről a szülőket tájékoztatjuk.

XII. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS - GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI

12.1. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a gyermek és a kisgyermeknevelő között.

Elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése, a helyes szokások kialakítása. A gondozás minősége meghatározza a gyermek közérzetét, a gyermek felnőtthez való viszonyát.

A gondozási műveletet úgy végezzük, hogy a gyermeknek örömforrás legyen a gondozás és aktívan együttműködjön. Elvárásaink igazodnak a gyermek életkorához, fejlettségéhez, aktuális állapotához. Ha nincs kedve együttműködni, rugalmasan alkalmazkodunk állapotához, és a műveleteket vagy annak egy részét elvégezzük helyette. A felnőtt tapintatos bánásmódja, elfogadást kifejező verbális és nonverbális kommunikációja kihat a gyermek pozitív én-képének kialakulására, az önfogadásra. Gondozás közben fontos nevelési feladatokat is ellátunk, pl. egészséges életmódra nevelés, helyes szokások kialakítása, életkornak megfelelő napirend kialakítása. Pozitív nevelési módszereket alkalmazunk (dicséret, bátorítás, elismerés). Lehetőségeket ajánlunk, ismereteket adunk. A kisgyermeknevelők a gondozás közbeni tapasztalataikat megbeszélik és egyeztetik az eljárásokat. Ez biztosítja az egységes nevelést. A szülők a beszoktatás alatt, majd azt követően is megfigyelhetik a gondozást, és összevethetik az otthoni módszereikkel.

12.2. A gondozás szervezése

A gondozást az ölelkezési időben a saját kisgyermeknevelő, azon túl a társ-kisgyermeknevelő végzi. Távollét esetén a helyettesítést a gyermek számára ismerős kisgyermeknevelő látja el.

A napirendet úgy alakítjuk, hogy lehetőség szerint elkerülhető legyen a párhuzamos gondozás. A fürdőszobában lehetőség szerint egy csoportból egy kisgyermeknevelő, egységenként, legfeljebb két kisgyermek tartózkodik. A gondozásokat úgy szervezzük, hogy elegendő idő jusson a gyermek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív együttműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

12.3. Gondozási műveletek

12.3.1. Pelenkázás, bili, WC-használat

A gyermekek pelenkázásához egyszer használatos saját pelenkát használunk. A pelenkát naponta többször cseréljük: reggelente szükség szerint, ebéd előtt és alvás után minden pelenkás gyermeket tisztába teszünk. A székletes pelenkát azonnal kicseréljük. A gyermek igényei és fejlettsége szerint a pelenkacserét a pólyázón fektetve vagy állva végezzük.

Csak az enyhén nedves gyermeknél használunk törőlkendőt az alsó test törülésére. A vizeletes és székletes gyermekeknél a folyóvizes lemosást alkalmazzuk. A folyóvizes lemosás tisztább és kellemesebb komfortérzést ad. A lemosás alatt lehetőséget biztosítunk a vízzel való ismerkedésre, és az együttműködésre. Az otthon bilit használó gyermekek a bölcsődében is bilit használhatnak, a gyermekvécét, mint lehetőséget ajánljuk fel. A WC-papír használatát a fiúknak is ajánljuk, a kislányoknak a törölést a kisgyermeknevelők segítik. A szobatisztaság kialakulását nem sűrgetjük, tiszteletben tartjuk az egyéni érési tempót.

12.3.2. Testápolás

Testünk tisztasága nem csak elégedettséget és jó érzést ad, hanem a betegségek megelőzésében is szerepe van. Az alapvető tisztasági szokások kialakítását már kisgyermek korban el kell kezdeni. Játék, egyéb tevékenység folyamán a gyerekek keze gyakran piszkos lesz, ezért gyakran kezet mosunk. A bölcsődébe érkezéskor a gyermekek a szűlők felűgyelete mellett mosnak kezet. Mindig kezet mosunk pelenkacsere és a WC használat után. Fontos feladatunk helyes kézmosás tanítása. Arcot akkor mosunk, ha maszatos. A mosakodáshoz folyékony szappant használunk. A kézmosást, törűlközést személyes példaadással segítjük. A tűkőr előtti fésűlködés a mozdulatok gyakorlása mellett, a testséma kialakulása, a saját test jellemzőinek megismerése szempontjából is fontos. A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően a reggeli gondozás idején kerül sor a szájöblögetésre, a fogmosásra. A gyerekek saját eszközöket használnak. A kisgyermeknevelő megmutatja a helyes mozdulatokat is. Tanítjuk a helyes orrfűjást, a papír zsebkendő használatát. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruházata tiszta, ízléses, kényelmes, legyen. Lábbelije egészséges, tartsa a bokáját. Elegendő időt adunk a gyermekeknek az öltözésre, vetkőzésre. Segítjük, figyelemmel kísérjük tevékenységüket, így elkerűljük, hogy a ruhát, cipőt stb. helytelenűl vegye fel, kényelmetlen legyen számára vagy elmenjen a kedve a további együttműködéstől. Az öltözködéssel az esztétikai érzéket, az igényességet fejlesztjük. A gombolást, fűzést játék közben is gyakorolhatják. A testápolással kapcsolatos szokáskialakítást következetesen végezzük, azzal a céllal, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény, és szokássá váljon a kéz- arcmosás, az alapos törülés, a fogmosás, a fésűlködés és az igényes, rendezett öltözék.

12.3.3. Étkezés

Az egészséges életmódra nevelés része az egészséges táplálkozás. Fontos feladatunk a gyermekek táplálása, az önálló étkezés tanítása, a helyes étkezési szokások kialakítása.

Eredményünk, ha örömmel, jó étvággal fogyasztják az ételt. A gyermekek koruk és fejlettségük szerint, ülben vagy asztalnál ülve, gondozási sorrendben étkeznek. Mindig figyelembe vesszük az egyéni tempót is. Az étkezések azonos időben, kulturált körülmények között, derűs légkörben zajlanak. Az ételt a kisgyermeknevelő megkóstolja, mielőtt odaadja, meggyőződik arról, hogy megfelel a gyermek igényeinek. A gyermekek játékból érkeznek az asztalhoz, saját helyükre ülnek. A kisgyermeknevelő személyre szólóan terít és tálal. Az együttműködési szándék szerint bevonja a gyermekeket a folyamatba. Az étkezők mellett ülve biztosítja a nyugodt, zavartalan étkezést. A helyes étkezési szokások (alapos rágás, főzelék, gyümölcs, zöldség fogyasztás) kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Az új ízeket fokozatosan vezetjük be, ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermekeket az étel elfogyasztására. A szülőkkel információkat cserélünk a gyermek étkezési szokásairól. Az étkezésről a kisgyermeknevelők feljegyzést készítenek a gyermekek egyéni dokumentációjába.

12.3.4. Pihenés, alvás biztosítása

A gyermekek akkor játszanak, vesznek részt aktívan a gondozásban, ha egyéni igényük szerint megfelelő időt, lehetőséget biztosítunk pihenésre, alvásra. Gyermekfektetőn, heverőn, kuckóban pihenhetnek. Az alváshoz optimális feltételek szükségesek: átszellőztetett szoba, állandó alvó hely, csend, nyugalom, kényelmes ruházat, póttárgy. Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, mesével segítjük az elalvást. Fekvő gyermeknek a fulladásveszélye miatt nem adunk cumisüvegbe folyadékot. Ébredés után csendes játékra van lehetőség, ügyelünk arra, hogy a korán ébredők a még alvókat ne zavarják.

12.4. Játéktevékenység

A játék egyetemes emberi, belső késztetésből fakadó örömteli tevékenység. Életszükséglet. A játék útján történő tanulás döntő hatású az ember személyiség fejlődésére. A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti, az érzelmi, értelmi és a szociális fejlődést, Értéknek tekintjük a szabad játékot, az önálló mozgást, aktivitást, az alkotást, a kreativitást. Személyi és tárgyi feltételek biztosításával, jól szervezett napirenddel segítjük elő a nyugodt játéktevékenységet. Fontosnak tartjuk a játék során is a gyermek megismerésén alapuló egyéni bánásmódot, a személyközpontúságot. A kisgyermeknevelő a gyermek igényétől és a helyzettől függően vesz részt a játékban, pl. kezdeményez, ötletet ad, segíti a megosztást, bátorít, együtt játszik a gyermekkel stb. Viselkedése,

kommunikációja mint a gyermekek számára. Érzelmi biztonságban indirekt módszerekkel az értelmi fejlődést segítjük.

Módszertani levél, fejlődéslélektani, pedagógiai, neveléslélektani ismeretek segítenek abban, hogy önálló felelősséggel hozzassunk döntéseket a gyermekek játéktevékenységével kapcsolatban.

12.5. Tanulás

A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: tanulásnak tekintünk minden olyan tapasztalást, információszerző folyamatot, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és a gondolkodásban. A tanulás nem csupán ismeretszerzés, átszövi a bölcsődei élet egészét.

Legfőbb motiválója a személyes kíváncsiság, érdeklődés. A tanulási vágy belső motívum: gyermek örömeit leli az egész folyamatban, és annak eredményében egyaránt. A tanulás a gyermek életkorából és fejlettségéből adódóan tevékenységbe ágyazottan történik. Legfőbb színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, a felnőttekkel, társakkal, együttes tevékenységek, kommunikáció. A tanulás jelentős mértékben utánpótláson alapuló spontán tevékenység, játékos tapasztalatszerzés. A beszéd a kisgyermekkorban tanulás egyik fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltétele a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakció.

A fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, optimálisan ingergazdag környezettel tesszük lehetővé, hogy a gyermek nyitottan, érdeklődéssel fordulhasson a környezete felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni. Sok lehetőséget kínálunk tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére. Magyarozással, bátorítással, elismeréssel segítjük a megértést, a feldolgozást.

Követhető, pozitív mintát nyújtunk. Teljesítményelváráshoz kötött, direkt ismeretátadás nincs a bölcsődéinkben.

XIII. KÜLÖNÖSEN FONTOS SZAKMAI FELADATAINK

13.1. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal

A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széles körű tájékoztatást kapnak a bölcsődei életről, a szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. A bölcsőde nyitása előtt, nyílt napot tartottunk, amely során a szülők megtekinthetik a

gyermekük által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik a gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét.

A szülők honlapon keresztül, faliújságokon juthatnak információhoz az ellátásról, a helyi szakmai programról.

13.1.2. Szülői értekezletek

A bölcsődevezető a felvétel alkalmával, majd később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezletek alkalmával tart kapcsolatot a szülőkkel. Évente legalább két alkalommal szervez szülőértekezletet, a szülőket érintő kérdésekről. Az új szülők részére a felvétel előtti időszakban tájékoztató jellegű szülő értekezletet tart. Bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket, a bölcsőde orvosát, a dajkákat. Ismerteti a szakmai programot és a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Az első szülőértekezleten a kisgyermeknevelőkkel megállapodnak a családlátogatás időpontjában és a beszoktatások idejéről.

13.1.3. Családlátogatás

A gyermek felvétele előtt- optimális esetben a beszoktatás előtt egy vagy két héttel) szervezik a családlátogatás során, a megszokott környezetben hasznos információkat tudunk meg a gyermekről és képet kaphatunk érdeklődési köréről, bizonyos viselkedési formáiról és önállóságának aktuális helyzetéről. A szerzett ismeretek segítséget nyújtanak kisgyermeknevelőinknek az egyénre szabott gondozási tervkidolgozásában. Szülői visszautasítás esetén a beszoktatás alatt szükséges beszerezni a szülőktől, a gyermekre vonatkozó információkat.

13.1.4. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermekek természetes élettere a család. Hasonló korú társakkal való együtt nevelkedése nem saját, hanem a társadalmi igény. Arra törekszünk, hogy az gyermek igényeinek kielégítése mellett csökkentsük azokat a problémákat, nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elválás, a környezetváltozás okoz. Ezt a célt szolgálja a szülővel történő fokozatos beszoktatás, amit a szülőkkel egyeztetve, a szakma alapelvei és a felhalmozódott tapasztalati értékeink és a kisgyermek érdekei szerint tervezünk és végzünk. A módszer lehetőséget ad arra, hogy lehető legkíméletesebb módon történjen az elválás és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. Az anya vagy az apa jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását. Mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciókat

(pl. sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étkezési zavar, alvászavar). A szülők megismerhetik az ellátás minden részleteit, közvetlenül láthatják a nevelő munkát, a nevelői magatartást, módszereket.

A „saját” kisgyermeknevelő napi, és összegző feljegyzést készít az eseményekről a gyermek dokumentációjába.

13.1.5. Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor. Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségügyi állapotáról, változásairól. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolata, beszéd, játék, mozgás, étkezés, alvás, levegőzés, önállóság stb.) Ügyelünk arra, hogy a beszélgetés a gyermek bevonásával történjen. A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot és erősítik a bizalmat, lehetőséget ad a gyermek és egymás jobb megismerésére, a nevelés összehangolására.

13.1.6. Szülőcsoportos beszélgetések

A kapcsolattartásnak olyan módszere mely lehetővé teszi, hogy az adott csoporthoz tartozó gyermekek szülei szervezett formában találkozhatnak, beszélgethessenek aktuális témákról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermek személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik. Évente legalább két alkalommal szervezzük, a szülőkkel megbeszélte időpontokban. A beszélgetések erősítik a partneri együttműködést, a bizalomra épülő jó kapcsolatot

13.1.7. Egyéni beszélgetések

A személyes beszélgetést igénylő kérdésekben, nevelési problémákban egyéni beszélgetést kezdeményezhet a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A közös átgondolás szakmai kompetenciát meghaladó esetekben szakember bevonása is kérhető. A nyugodt beszélgetés feltételeit biztosítjuk.

13.1.8. Üzenőfüzet

Tájékoztatásíró formája, mely nem helyettesíti a személyes, közvetlen kapcsolattartást, de kiegészíti és megerősíti azt. Tájékoztatást a kisgyermeknevelő a gyermek fejlődéséről, a bölcsődei élet eseményeiről, a programokról stb. Az üzenőfüzet bejegyzéseinek folyamatosságával a

kisgyermek bölcsődében töltött időszakáról hagyunk nyomot a család, a kisgyermek számára.

13.1.8. Szervezett közös programok

Lehetőséget biztosít a család és a bölcsőde kapcsolatának erősítése érdekében. A program lehet, családi délután, játszóház, kézműves alkotó foglalkozás, előadás, étel-, könyv-, játékbemutató, sportnap. Az ünnepekhez kapcsolódóan közös mikulásvárás, anyák napját, gyermeknapot rendezünk. A gyermekek a szülők biztonságát adó jelenlétében szereznek tapasztalatokat a társas helyzetekről, együtt játszhatnak szüleikkel és kortársaikkal. A szülők ötleteket kaphatnak egymástól is a neveléshez, megoszthatják tapasztalataikat egymással. Megfigyelhetik a bölcsődei élet részleteit, a napirendet, étrendet, játékkészletet.

13.2. Egészségvédelem az egészséges életmód megalapozása

A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja. Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta biztosítjuk a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmiszereket.

A kisgyermeket körül vevő bölcsődei szakemberek a gyermek viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérik, annak érdekében, hogy felismerjék az esetleges fejlődési anomáliákat.

13.2.1. Mozgásfejlődés segítése

A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulása a mozgás. Csecsemő és kisgyermekkorban alakulnak ki az alapvető mozgásformák. A gyermekek mozgásigénye nagy, az egészséges gyermek szívesen és örömmel mozog. A mozgásigény kielégítését a szabad játék és mozgás biztosításával, a szabadban és a szobában történő tevékenységekkel, mozgáskezdeménnyezéssel segítjük. A környezetet balesetmentessé tesszük, a veszélyhelyzeteket igyekszünk kiküszöbölni. Olyan körülményeket teremtünk, amelyek fokozzák a mozgáskedvet, változatos mozgásformákra adnak lehetőséget. Elegendő időt, megfelelő helyet, eszközöket biztosítunk a mozgáshoz a csoportokban és az udvarokon. A gyerekek állandó felügyelet mellett, szabadon, egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolhatják a nagymozgásokat, finom mozgásokat. Az egységekhez tartozó

játszóudvaron kívül egy park is gyerekek rendelkezésére áll, ahol szabadon, de mégis biztonságos környezetben mozoghatnak.

13.2.2. Levegőzés

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, a friss levegőn tartózkodást, kinti játékot, mozgást. A szabadban történő altatást teszi lehetővé az egységekhez tartozó terasz. Itt védett körülmények között altathatjuk az egészséges kisgyermeket, amennyiben azt az időjárás lehetővé teszi.

13.2.3. Fogápolás

A fogszuvasodás megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a fogápolás, a helyes szájöblítés, a fogmosási technika megismertetését, elsajátítását már bölcsődés korban is.

13.2.4. Sószoza használat

A bölcsődénkben kialakított sószoza és somokozó lehetőséget nyújt kisgyermeknevelőinknek egy immunrendszert erősítő, bizonyos betegségekre preventív hatással bíró környezeti tartózkodásra. Heti rendszerességgel itt tartott foglalkozások hozzájárulnak gyermekeink egészségének megőrzéséhez.

13.3. A Komplex művészeti, esztétikai nevelés

A bölcsődében a művészeti nevelés legfontosabb célja az örömszerzés, a gyermekek figyelmének, érdeklődésének felkeltése, az érzelmi intelligencia fejlődésének segítése. A kisgyermeknevelők által felkínált játékokban, önkéntesen vehet részt a gyermek, a teljesítmény, az alkotás nem elvárás.

13.3.1. Ének-zenei nevelés

A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Tudatosan törekszünk arra, hogy bölcsődénkben a napi gondozás, tevékenység része legyen az éneklés, zenehallgatás.

13.3.2. Anyanyelvi, irodalmi nevelés (mondóka, mese, báb)

A vers, mese nagyhatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi (beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet) és szociális fejlődésére. A mondóka, vers ritmusa, képes könyv nézegetése közbeni közelség, a mese tartalma az érzelmeken keresztül hat a gyermeki személyiségre. Információkat, ismereteket nyújt, oly módon, amire szinte semmilyen egyéb helyzetben nincs mód. A művészeti alkotás, lehetőséget kínál az gyermek számára az önkifejezésre, aktuális hangulatának kifejtésére. A hagyományörzés, a különböző népi és irodalmi művek hozzájárulnak, bővítik a kisgyermek ismereteit. Különösen ügyelünk arra, hogy a rendelkezésünkre álló anyagból a gyermekek igénye, fejlettsége szerint válogassunk.

13.3.3. Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurmázás stb.)

A tevékenység maga az örömforrás, érzelmek feldolgozása, önkifejezés. A kisgyermeknevelők életkornak megfelelő, változatos eszközökkel, játszóhely biztosításával, állandó felügyelettel, technikai tanácsadással segítik a tevékenységet. Az alkotó tevékenység kibontakozása szempontjából alapvető tevékenységnek tekintjük a firka- korszakát. Aminek feltételeit naponta, minden bölcsődei csoportban megteremtjük. Gyurmázásra (só-liszt és főzött gyurma) is állandóan lehetőséget adunk. A gyermekek alkotókedvét dicsérettel, bátorítással, elismeréssel erősítjük. A firkákat, rajzokat, alkotásokat megbecsüljük, megőrizzük. A csoportszobákat, öltözőket a gyermeki alkotásokkal és a kisgyermeknevelők által készített évszaknak megfelelő, ízléses dekorációkkal, képekkel, fotókkal, díszítjük, mellyel a kisgyermekek vizuális nevelését szolgáljuk.

13.3.4. Esztétikus környezet biztosítása

Bölcsődénk építésénél és berendezésénél, felszerelési tárgyainak megválasztásánál tudatosan törekedtünk az ízléses, a korcsoportnak megfelelő ingergazdag, de nyugalmat is sugárzó környezet kialakítására. Lehetőségeink szerint úgy válogatjuk meg a tárgyakat, a falak, függönyök, a textíliák színét, hogy azok egymással harmonizáljanak. A környezet díszítését a kisgyermeknevelők végzik, az esztétikai egyensúly megteremtésére törekedve.

13.4. Környezeti nevelés

Megismertetjük, tapasztalatokat közvetítünk a környezettudatos magatartás megalapozása érdekében a természeti (állatok, növények, termékek, időjárás, évszakok jellemzői stb.) és a társadalmi (családi szerepek, foglalkozási szerepek, hagyományok, ünnepek stb.), környezet

(ártalmak, veszélyforrások) a játéktevékenységen (újrahasznosítás), mesék és az egyéb tevékenységeken keresztül. A folyamatban kiemelt szerepe van a kisgyermeknevelő példamutatásának.

XIV. INTÉZMÉNYI KAPCSOLATOK

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

14.1. *Együttműködés az óvodákkal*

A bölcsődei ellátás befejezése az óvodai átadás. Az átmenet segítése érdekében bölcsődénk együttműködik a városban működő óvodákkal. Sikertől minden óvodai intézménnyel együttműködő, egymás szakmai kompetenciáját tiszteletben tartó, elismerő szakmai kapcsolatot kialakítani. A nevelők és az óvónők információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében.

14.2. *Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival- Gyermekvédelem*

A gyermekek védelme minden bölcsődei dolgozó kötelessége. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében jelzési kötelezettségünk van.

Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Védelembe vett gyermek esetében együttműködünk a családgondozóval, védőnővel. Az eset megbeszéléseken részt vesz a gyermekvédelmi felelős és az érintett kisgyermeknevelőnk is.

14.3 *Kapcsolattartás a civilszervezetekkel, más intézményekkel*

14.3.1. *Magyar Bölcsődék Egyesülete*

Szeretnénk szoros kapcsolatot kialakítani az Egyesülettel. Szakmai támogatásuk, iránymutatásuk, információi nagy mértékben segíti intézményünk működését.

14.4.2. *Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete*

Bölcsődénk dolgozói közül reményeim szerint többen csatlakoznak majd a szervezethez.

14.4.3. Korai fejlesztést végző intézmények, szervezetek

Kisgyermeknevelőink segítik a fejlesztő szakemberek tevékenységét. A szülőket ellátják a különböző fejlesztési lehetőségekkel kapcsolatos információkkal.

XV. GYERMEKEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓK

A bölcsődei nevelés- gondozás során folyamatosan dokumentáljuk a gyermekek fejlődését. A dokumentálást megfigyelési szempontsorok segítik. Alapja a tényszerűség (objektív, konkrét), a hitelesség, a szakmaiság és a rendszeresség. A gyermek fejlődését önmagához viszonyítjuk és nem minősítjük. A dokumentumok vezetése a személyiségi jogok tiszteletben tartásával, a kezelése, tárolása az adatvédelemi szabályoknak megfelelően történik.

15.1. Gyermekegészségügyi törzslap

Felvételkor a bölcsőde biztosítja, kitöltése a védőnővel együtt történik. Ezt követően a kisgyermeknevelő vezeti a saját gyermekeiről. Útmutató segítségével rendszeresen írnak a gyermek érzelmi, értelmi, testi, szociális fejlődéséről, változásokról. A gyermekkel történő különleges események, a betegségek, hiányzások is bejegyzésre kerülnek

15.2. Üzenőfüzet

A kisgyermeknevelő havonta tájékoztatja szülőket kisgyermeknevelői beírás formájában a gyermek teljes körű fejlődéséről, az eseményekről.

15.3. Csoportnapló

A csoport életének naponkénti rögzítésére szolgál. Kisgyermeknevelők vezetik, délelőtti - délutáni váltásban. Tartalmazza a jelenlévők névsorát, a napirendi eseményeket, szakmai tevékenységet, különleges történéseket. Rögzítik az étrendet, a levegőn tartózkodás, a szabadban altatás tényét, idejét.

15.4. Napi jelentés kimutatás TAJ alapú központi nyilvántartás (KENYSZI)

A naponta gondozásban résztvevő gyermekek nevét rögzítjük. A feladat felelősei a bölcsődevezető és helyettese. A bölcsődei normatíva igénylésének alapja.

15.5. Személyi térítési díjak nyilvántartása

Az étkezésben résztvevő gyermekek nyilvántartását naponta vezetjük. Külön nyilvántartás készül a gondozási díjat fizetőkről és a kedvezményben részesülőkről is.

XVI. A szolgáltatást igénybe vevők és a szolgáltatást nyújtók jogai

Tilos mindennemű hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott, vagy törvényes képviselője, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A szolgáltatást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

A gyermekek jogai:

- a családja és a szociális ellátó rendszer részéről arra a védelemre, és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges,
- szülői szeretetre, az egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez,
- a rendszeres egészségügyi ellátáshoz,
- a bölcsődei ellátását, napirendjét életkorának, fejlettségi szintjének, szükségleteinek megfelelően alakítsák ki, hogy elegendő idő jusson a gondozásra, játékra, pihenésre
- arra, hogy a gyermek személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartsák,
- védelemre a testi, lelki erőszakkal szemben, - nem vethető alá testi fenyegetésnek, megaláztatásnak - az egyenlő és megkülönböztetéstől mentes bánásmódra,
- ha szükséges, segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- a sajátos nevelési igényű, tartós beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz,

- a családja anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön.

A szülők jogai:

- megválasztani a bölcsődét, melyre a gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerni a bölcsőde gondozási-nevelési elveit, házirendjét,
- megismerni a gyermekcsoport életét, ahol gyermekét gondozzák-nevelik,
- tanácsot, gyermeke fejlődéséről rendszeresen tájékoztatást kérni és kapni a kisgyermeknevelőtől, szakemberektől
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- a bölcsőde munkáját támogatni, segítő javaslattal, véleménnyel,
- kezdeményezni a Szülői Fórum létrehozását, mint megválasztó, illetve megválasztható személy; személyesen vagy képviselő útján részt venni az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- a szülő panasszal élhet a Bölcsődevezetőnél, a Szülői Fórum elnökénél vagy a fenntartónál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá a bölcsőde dolgozói kötelezettségzegése esetén.

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A kisgyermeknevelők jogai:

- munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz
- megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú- kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék
- a kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben
- munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait.

- A dolgozónak joga van a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületi tagságához csatlakozni jogvédelme érdekében

XVII.A bölcsődére vonatkozó szabályozás

Jogsabályok

- Magyarország Alaptörvénye (2011.április 25)
- 1991.évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről,
- 1997.évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről.
- 1992.évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról.
- 1992.évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- 235/1997. (XII.17) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgáltatások és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- 328/2011. (XII.29) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.
- 9/2000 (VIII.4.) SzCsM Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 257/2000 (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- 1/2000.(1.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 90/2003.(VII.30.) FVM - ESzCsM együttes rendelet az élelmiszerek előállításának és forgalmazásának élelmiszer higiéniai feltételeiről

- A bölcsődék Napjának megünnepléséről szóló 7/2010. (II.19.) SzMM utasítás.

- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő - testületének 23/2010 (VIII. 23.) számú rendelete, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások formáiról, azok igénybevételeiről, valamint a fizetendő térítési díjról.

Szakmai irányelvek, módszertani levelek

A program elkészítésekor az alábbi törvényi szabályozásnak tettünk eleget:

- ENSZ Emberi jogok nyilatkozata

- 1991. évi LXIV törvény ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól

- Az Európai Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni kisgyermekellátásról

- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásáról

- 1997. évi XXXI törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről.

- 5/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről

- 328/2011. (XII. 29.) Korm. Rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

- 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartása
- /2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó ajánlásokról
- Módszertani levél: A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, 2012.